

Í sambandi við, at Kári á Rógvi, professari og fyrrverandi løgtingsmaður, andaðist leygardagin, endurprenta vit portrett av honum, sum Uni Holm Johannesen skrivaði í Sosialinum 12. november 2010

FØROYINGAR DYRKA OV NÓGV TAPARAN

Hann heldur, at føroyingar dyrka ofta taparan og rópa vinnarar fyri arrogantar. Hann heldur, at vit krevja ov lítið av okkara tingfólkum. Hann saknar politikk í føroyskum politikki. Hann hevur avdúkað ónd og grunn fólk við sínum stóru oyrum. Hann heldur ikki, at hann er arrogantur. Og hann verður stressaður av tí, sum hann ikki fær frá hondini. Hann er Kári á Rógvi

Uni Holm Johannesen

– Eg eri ein frisinnaður og eldhugaður føroyingur, sum eg einaferð lýsti meg sjálvan í einum stíli í studentaskúlanum. Eins og amerikanarar, haldi eg, at fólk skulu verða politisk aktiv fyri at fáa ávirkan sum veljarar og borgarar. Eg havi tað, sum mín fyrimynd, Winston Churchill, segði: Fólk skulu fyrst hava sína egnu sannføring, og síðani velja flokkin, sum passar teimum best – um neyðugt, so vel av nýggjum. Tí fólkaræðið krevur, at fólk kunnu umbestemma seg.

37 ára gamli Kári á Rógvi hevur tikið fast um stýrsvølin á sjálvstýrisskútuni. Eftir gott og væl trý ár sum tingmaður fyri Sjálvstýrissflokkin, biðar hann eftir størstu persónligu avbjóðingini sum politikari. Flokkurin, sum Jóannes Patursson stovnaði í 1906 og myndaði í fyra áratíggju, og sum Edward Mitens, Hilmar Kass og aðrir seinni hava stjórnað, fyrireikar seg so smátt til løgtingsvalið, sum verður í seinasta lagi um 14 mánaðir.

Oddamaðurin í flokkinum er nú Kári á Rógvi, framfýsni akademikarin úr Havn við teimum stóru oyrunum.

Eftir átta ár sum formaður, mynstraði Kári

P. Højgaard av í farna mánaði. Hóvligi og jarðbundni arbeiðsmaðurin av Skálafjørðinum helt, at tíðin var búgvin at lata meira liberala bóklingin úr høvuðsstaðnum sleppa framat.

Kári á Rógvi kom flúgvandi á ting á valinum í 2008. Á einari tekning við stóru oyrunum og slagorðunum “Eg lurti eftir tær”, var undirtøkan fyri honum stór. Við 572 atkvøðum var hann toppskjúttin hjá Sjálvstýrissflokkinum.

Hann sigur nú, at hann bjóðaði seg fram í sjálvverju. Politiska skipanin og raðfestingin var so av lagi, at hann hevði ikki kunnað hugt í eyguni á sínum børnum og sagt, hví hann einki gjørdi, tá hann hevði møguleikan.

Men Kári á Rógvi tók av. Nú hevur hann tikið við sum formaður, og samstundis eru politisku tannáringarárin liðug, sum hann tekur til.

– Tað er sum í veruliga lívinum. Tannáringurin kann vera trúgvur móti egnum sannføringum og siga tingini við stórum bókstavum, men hann hevur oftast lítla ávirkan. Tann vaksni má byta seg í tunguna viðhvørt og lata sum einki, men hann fær størri ávirkan. Eg vóni, at næsta val gevur okkum fleiri nýggjar politiskar tannáringar, sum kunnu siga tingini bart út, sigur for-

maðurin í Sjálvstýrissflokkinum.

Kári á Rógvi hevur brett upp ermar. Tingmanningin hjá Sjálvstýrissflokkinum næsta løgtingsval skal tvíaldast, úr tveimum og upp í fyra.

Happingin

Stóru og sjáldsomu oyruni á Kára vóru funnin fressur hjá hinum skúlabørnum fyrstu skúlaárin. Í náðileysa skúlagarðinum var hann við jøvnum millumbilum mintur á, at hann líktist ikki hinum børnunum. Lýsingarorð sum ‘flúgvaraoyru’ og ‘Dumbo’ regnaðu stundum oman yvir gløgga og nærlagda argjardrongin, sum fór keddur til hús.

Kári staðfesti skjótt, at tað tænti ongum endamáli at taka synd í sær sjálvum. Hugsunarsami drongurin lærði at seta spurnartekin við alt, og bráðliga snaraði hann øllum á høvdið. Stóru oyruni vórðu keldan til, at hann fór at undrast stórliga. Tað undraði hann, hví út-sjónð hevur so stóran týdning fyri fólk. Og tá hann fór at skemta við oyrunum og gera hinum skuldi skriva sær happingina aftan fyri oyrað, var tað ikki eins stuttligt at arga hann longur.

– Eg eri ikki harmur um oyruni. Tey eru frálík, ikki

minst at avdúka grunn og ónd fólk, sum ikki síggja innara virðið í menniskjum, sigur Kári á Rógvi.

Lítlibeiggin Heri á Rógvi er 10 ár yngri enn Kári. Hann lýsir beigga sín sum heil hjartaðan og sjáldsaman. Kári hevur ongantið havt áhuga fyri ítrótti, og hann kundi ongantið erpa sær av at hava vunnið heiðursmerki í fót bólti og hondbólti, sum hinir dreingirnir í skúlanum.

– Skúlin hevur ongantið verið honum ein avbjóðing, tí hann hevur loyst upp-gávurnar sum einki. Men tað gav honum ikki somu viðurkenning, sum tá hinir høvdu vunnið føroyameistaraheitið í fót bólti. Tá hann fór undir hægri lestur kom hann meira til sín rætt, sigur Heri á Rógvi, og leggur afturat, at Kári hevur ongantið hugsað um siðbundnu føroysku normarnar, men heldur hevur gjørt tað, hann tímir best.

Framburðsrørslan sum fyrimynd

Kári var sera samansettur sum tannáringur. Umframt at røkja sínar dagligu skyldur í skúlanum, var hann skóti, og honum dámdi væl at ganga í kirkju og sunnudagsskúla. Tíðin fór hinvegin mest við at fáast við seyð og at lesa bøkur.

Orðaskiftini í samfelags-

flokkinum í Hoydølum vóru ofta hvøss og beinrakin. Kári sat í somu hølum sum Ben Arabo, Joel undir Leitinum, Jóannes Jacobsen, Hans Ellefsen, Christian Danielsen, Birgir Kass, Olav Guttesen og aðrir og vardi síni sjónarmið. Lærumeistari var Christian Ihlen. Kári gjørdi tá manngarð um framburðsrørsluna.

Framburðsfelagið varð stovnað í 1903 við sjónarmiðum um javnstøðu, skúla og búskaparmenning, frælsi og tjóðskap. Framburðsfelagið er stóra fyrimyndin hjá Kára.

Felagsskapurin er gloymdi upprunin til føroyskan flokspolitikk, har framburðsinnar fólk vóru við, og sum seinni fóru í báðar teir nýggju flokkarnar í 1906. Sorgarsogan er, sambært Kára, at vit mistu tað savnandi Framburðsfelagið, sum fekk fólk vald í 1903 og vann valið í 1905, men syndraðist á valinum í 1906.

– Vit fingi óhepna flokka-býtið, sum hevði við sær, at vit fingi ongantið reinan frælslyntan framburðsflokk aftur, sigur Kári á Rógvi.

Tjóðveldi hevur ongantið verið hansara rørsla. Republik og suverenitetur – fullveldi – eru abstrakt navn-orð í hansara hugaheimi, sum ikki siga honum nakað.

– Eg vil, at vit ráða sjálvi. Vilja danir eiga hatta

hálvreligiøsa hugtakið, mugu teir gjarna fyri mær. Men teir skulu gjalda fyri tað. Tá høvi býðst, kunnu vit lýsa okkum óheft fyri at fáa mest møguliga altjóða viðurkenning, men enn er landið ikki førleikament til tess, heldur Kári á Rógvi.

Formaðurin í Sjálvstýrissflokkinum er millum hægst útbúnu løgfrøðingarnar í Føroyum. Kári vardi í fjør sína PHD-ritgerð við Háskóla Íslands. Tað er ofta sagt um løgfrøðina, at hon er turr, keðilig og tung. Kári á Rógvi tekur ikki reiðiliga undir við tí.

– Justianus er turrur sum mjøl og má sum alt annað skolast niður við øli! So tekur Tonglatummas til. Nei, álvara, turr jura eitt ógvuliga skandinaviskt fyrbrigdi. Orsøkin er tann miseydnaða positivisman. Aðrastaðni er lógkunnleiki fakið hjá teimum, sum vilja broyta og betra. Til dømis eru flestu tingfólkini í USA lógkøn, men tey hava tikið aðra útbúgving fyrst, sum ger teirra løgfrøðingar so fjølbroyttar og førar fyri at loysa landsins vandamál og avbjóðingar, sigur Kári á Rógvi, og vísir á stóra áhugan fyri jura á Fróðskaparsetrinum.

– Løgfrøðin er viðkomandi fyri meiniga málsviðgeran